

بسمه تعالی



<p>محل الصاق عکس</p>	<p>گزارش چکیده پایان نامه / رساله فارسی و انگلیسی</p>					<p>نام ونام خانوادگی دانشجو:</p>
<p>۱۴۰۲/۰۶/۲۸</p>	<p>تاریخ دفاع:</p>	<p>کارشناسی ارشد</p>	<p>مقطع تحصیلی:</p>	<p>مطالعات زنان گرایش حقوق زنان در اسلام</p>	<p>رشته تحصیلی:</p>	<p>نسرین مصباحی</p>
<p>دکتر حسین شفیعی فینی</p>		<p>نام استاد/ اساتید داور</p>	<p>دکتر بهرام تقی پور</p>	<p>نام استاد مشاور</p>	<p>دکتر مریم غنی زاده</p>	<p>نام استاد راهنما</p>
<p>بررسی تطبیقی اعطای تابعیت مادر به فرزند در حقوق ایران و حقوق بین الملل، با نگاهی به قانون «تعیین تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی»</p>						<p>عنوان پایان نامه/ ساله:</p>
<p>بیان مسئله: تابعیت از جمله مهمترین مفاهیم در حقوق داخلی و حقوق بین الملل است که نشانگر رابطه فرد با دولت می باشد. در ایران مطابق با بند ۴ ماده ۹۷۶ قانون مدنی: «کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده به وجود آمده اند» تابعیت ایرانی دارند. مطابق بند ۱ همین ماده «فردی که در ایران از والدین خارجی متولد می گردد که هیچ یک متولد ایران نبوده اند، لکن خود فرد پس از رسیدن به ۱۸ سالگی، یک سال به میل خود در ایران بماند، از تابعیت اصلی ایرانی بر مبنای سیستم خاک بهره مند می شود.» اما این سوال باقی است که؛ «آیا اعطای تابعیت مادر به فرزند نیز مشمول بند ۴ ماده می گردد یا خیر؟» ظاهر ماده برمی آید که اعطای تابعیت مادر به فرزند نیز مشمول بند ۴ است؛ زیرا در بند ۴، صرف تولد زن خارجی در ایران را منجر به اعطای تابعیت به فرزند شمرده است. به موجب ماده واحده قانون «تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی» مصوب ۱۳۸۵، کودک متولد از مادر ایرانی نه تنها حقوق جدیدی نیافته، بلکه وضعیت او دشوارتر شده است. قبل از تصویب این ماده، این کودکان در هر صورت یا دارای تابعیت قطعی ناشی از تولد در ایران (طبق بند ۴ ماده ۹۷۶) بودند یا از تابعیت متزلزل ایرانی (بند ۱ ماده ۹۷۶) بهره مند می شدند. نمی توان گفت که ماده واحده بندهای ۴ و ۱ را نسخ نموده است. هرگاه زن ایرانی با رعایت مواد ۱۰۵۹ و ۱۰۶۰ قانون مدنی با مرد خارجی ازدواج کند، در صورت تحمیل تابعیت شوهر و در صورت تولد کودک در ایران همچنین تولد زوجه ایرانی یا مرد خارجی در ایران، کودک تابعیت قطعی ایران دارد. در سایر موارد، با توجه به اینکه ماهیت بند ۱ ماده ۹۷۶ تابعیت تولدی است، افراد مشمول این بند بدون وجود سوء پیشینه کیفری یا امنیتی و بدون اعلام رد تابعیت غیر ایرانی و باوجود سه شرط: تولد در ایران، پدر خارجی و اقامت در ایران بین سنین ۱۱ تا ۱۸ سال تمام، تابعیت تولدی ایران را دارا خواهند شد. ولی مطابق ماده واحده ۱۳۸۵، فرزندان متولد از مادر ایرانی در ایران، صرفا تابعیت اکتسابی و نه تابعیت اصلی (نسبی یا ارضی) را دارا می شوند. شروط دشوار و متعدد مقرر در ماده واحده نیز موجب گردیده تا قانون مذکور به درستی اجرا نشده و فرزندان مادران ایرانی نتوانند به سهولت به تابعیت ایرانی درآیند. در راستای تکمیل تابعیت از طریق معیار خون و حمایت از افراد موضوع ماده واحده، هیئت دولت در مورخه ۱۳۹۷/۸/۲۹ لایحه ای را تقدیم نمود که جایگزین ماده واحده سال ۱۳۸۵ و تبصره های آن شود. بر اساس این لایحه که در مهر ماه سال ۱۳۹۸ تصویب و ابلاغ گردید؛ فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی می توانند به درخواست مادر ایرانی به تابعیت ایران درآیند و در عدم تقاضای مادر می توانند پس از رسیدن به سن ۱۸ سالگی تقاضای تابعیت نمایند که منوط به فقدان مشکل امنیتی با تشخیص وزارت اطلاعات می باشد.</p>						<p>روش پژوهش:</p>
<p>در این پژوهش تطبیقی و توصیفی - تحلیلی به بررسی قوانین داخلی و بین المللی پیرامون تابعیت پرداخته و ضمن گردآوری، توصیف و تبیین اصول و قواعد حقوق داخلی و بین المللی؛ خصوصا قانون «تعیین تکلیف تابعیت فرزندان ناشی از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی» مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در نوشتار پیش رو برای رفع چالش</p>						<p>روش پژوهش:</p>

<p>مهم اعطای تابعیت مادر به فرزند در مسئله از دواج زن ایرانی با مرد خارجی شیوه مطالعه تطبیقی اسناد و قواعد حقوق بین الملل با قوانین حقوق داخلی برگزیده شده است. لذا در راستای حل چالش مورد بحث ابتدا اصول و قوانین جهان شمول حقوق بشر بین المللی شامل؛ اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون رفع تمامی انحاء تبعیض علیه زنان و کنوانسیون حقوق کودک و در کنار آن سایر اسناد حقوق بین الملل مرتبط با تابعیت و روبه جهانی کشورهای مختلف جهان مورد تحلیل و بررسی قرار می گیرد و دیدگاه این اسناد بین المللی پیرامون اعطای تابعیت مادر به فرزند استخراج می گردد. در گام بعد قوانین حقوق داخلی پیرامون اعطای تابعیت مادر به فرزند، خصوصا با نگاه تفصیلی به قانون «تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی» مورد مطالعه و نقد و بررسی قرار می گیرد. در نهایت با نگاه مسئله محور دو دیدگاه بیان شده مورد مطالعه تطبیقی قرار می گیرد و میزان انطباق آنها با یکدیگر سنجیده می شود و شباهت ها و تفاوت های موجود در دو دیدگاه در راستای استخراج اصلی بنیادی و جامع تبیین می شود.</p>	
<p>سوال اصلی: دیدگاه حقوق ایران و حقوق بین الملل در خصوص اعطای تابعیت مادر به فرزند چیست؟  سوال فرعی ۱: دیدگاه حقوق بین الملل در خصوص اعطای تابعیت مادر به فرزند چیست؟ ۲- دیدگاه حقوق ایران در خصوص اعطای تابعیت مادر به فرزند چیست؟ ۳- کسب تابعیت ناشی از مادر در حقوق ایران تا چه میزان با قواعد حقوق بین الملل قابل انطباق است؟ ۴- آیا متن قانون جدید موجب بی اعتباری ماده ۱۰۶۰ قانون مدنی می گردد؟  ۵- نوع تابعیت در قانون جدید تابعیت اصلی است یا تابعیت اکتسابی؟  فرضیه های تحقیق: ۱- از دیدگاه حقوق بین الملل کودک می تواند تابعیت مادر خود را کسب نماید. ۲- علی رغم تصویب قوانین جدید و پرداختن به این معضل اما هنوز مشکل برطرف نشده و اعطای تابعیت مادر به فرزند دارای مشکلات حقوقی و عملی است. ۳- در حقوق ایران موانعی برای کسب تابعیت از سوی مادر وجود دارد که با موازین حقوق بین الملل منطبق نیست. ۴- به نظر می رسد با جایگزینی ازدواج شرعی به جای ازدواج قانونی موضوع ماده ۱۰۶۰ مدنی و عدم لزوم ازدواج قانونی برای اعطای تابعیت، موضوعیتی برای این ماده باقی نمانده است. ۵- واژه «م توانند» در ماده جدید حاکی از این است که نوع این تابعیت با توجه به درخواست مادر یا خود شخص تابعیت اکتسابی است.</p>	<p>سؤال و فرضیه تحقیق:</p>
<p>پژوهش حاضر در دو فصل نگاشته شده است. پس از بیان کلیات تحقیق؛ در فصل نخست مفاهیم نظری پیرامون مسئله شامل؛ تابعیت، ازدواج، مهاجرت و کودک تبیین می شود. سپس در فصل دوم به تحلیل دیدگاه های حقوق داخلی و حقوق بین الملل پیرامون مسئله اعطای تابعیت مادر به فرزند پرداخته؛ ابتدا دیدگاه اسناد بین المللی پیرامون اعطای تابعیت مادر به فرزند طرح می گردد، سپس دیدگاه حقوق داخلی پیرامون مسئله با تاکید بر ماده واحده ۱۳۹۸ بررسی می شود و میزان انطباق دیدگاه حقوق بین الملل و حقوق داخلی با یکدیگر بیان می شود و پیشنهادهای لازم در راستای اصلاح و بروزرسانی قوانین حوزه تابعیت اعطای تابعیت مادر به فرزند ارائه می گردد.</p>	<p>روند پژوهش:</p>
<p>حقوق داخلی ایران در مواجهه با ابهامات موجود پیرامون ازدواج زنان ایران با مردان خارجی رویکردی جدید به مسئله را لازم دید. لذا در دو ماده واحده اقدام به قانونگذاری در آن نمود. اما با وجود نوآوری ها؛ انتقادات بسیاری نسبت به آنها باقی است و چالش اعطای تابعیت مادر به فرزند حل نشده است. ماده واحده در مقام نسخ قانون ۱۰۶۰ بر نیامده و تخصیص می زند؛ همچنین تابعیت اعطایی ماده واحده تابعیت اکتسابی است. بررسی تطبیقی قوانین داخلی ایران و قوانین بین المللی نشانگر عدم انطباق با یکدیگر است. هرچند قانون اساسی و فقه اسلامی؛ دو منبع اصلی قوانین داخلی اصل اعطای تابعیت مادر به فرزند را پذیرفته اند. در مجموع از مطالعه تطبیقی اسناد و قواعد حقوق بشر بین المللی، حقوق داخلی و فقه اسلامی می توان اصل اعطای تابعیت مادر به فرزند را به عنوان اصلی بشری، اخلاقی و اسلامی ملازم با حق هویت و تابعیت استخراج نمود که در مسئله ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی راهگشاست.</p>	<p>مهمترین یافته ها:</p>

تأیید استاد راهنما